

Verhalen van de
DIERENAMBULANCE

Inhoud

Inleiding 7

Geen gewone ambulance 9

Dankzij de dieren op het rechte pad – JOHN BUIJS 18

Geluk dat met geld niet te koop is – LEONA DE KLEIN 34

Dieren waarvoor de dierenambulance uitrijdt 42

Een kitten onder de motorkap en twee oververhitte honden
in de kofferbak – JURRE HOLZHAUER 47

Altijd het onverwachte verwachten – ARNOUD VINK 58

Het kloppende hart van de organisatie: de meldkamer 67

Nieuwe kanten van jezelf leren kennen – ELINE DE JONG 73

Het goede in de mens weer ontdekken – RENÉ BLOK 81

De kattenopvang in het dierenhospitaal 89

De wereld een beetje mooier maken – JO'ANNE VAN OOIJEN 98

Een geboren verzorger van mens en dier – COR HAGEMAN 105

Een groter hart voor dieren dan voor mensen – KARINE

DE POOTER 111

Misstanden 116

De bevrijding van 29 verwaarloosde circushondjes en een mis-

handelde hond die nu in bed slaapt – HUIB DEN HEIJER	120
De kat die cocaïne binnen had gekregen – SUZANNE BOL	128
Een paardenman die van alle dieren houdt – ROB BOGERS	133
Zwerfkatten	140
De zwerfkattenvanger van Den Haag – RICARDO PETERS	144
Zeldzame dieren in de opvang	159
Het leukste wat ik ooit heb gedaan: tutten met vogels –	
STEFFIE MARTIN	166
Het onverwachte geluk van kwetterende vogels – RIA NOLLES	
178	
Afscheid nemen	183
Het laatste weerzien – ROB VAN LOON	186
Troost in tijden van verlies – ANITA VOORTMAN	194
 Nawoord	211
 Dankwoord	215

Inleiding

Het leek me altijd al leuk om een keer een kijkje te nemen in een dierenambulance. Als er een langsrijdt, zie ik voor me dat hij onderweg is met een vogel met een gebroken vleugel, of dat ze een verweesde eekhoorn gaan redden. Het leek me al helemaal een droom om mee te rijden. Voor dit boek kreeg ik de kans om gedurende een half jaar twee keer per maand met chauffeurs van de Dierenambulance & Hospitaal Den Haag mee te rijden en kreeg ik een inkijkje in het reilen en zeilen achter de schermen, waarbij ik kennismaakte met alles wat er bij het werken voor de Dierenambulance komt kijken.

Toen ik voor dit boek werd benaderd, vroeg ik me aanvankelijk af waarom ik er het halve land voor moest doorreizen en niet simpelweg met de dierenambulance in mijn woonplaats Zutphen kon meerijden. Het antwoord werd me meteen duidelijk bij mijn eerste bezoek aan de Dierenambulance Den Haag. Alleen al het mooie, moderne gebouw waarin deze Dierenambulance gevestigd is, maar ook de grote hoeveelheid ambulances die dag en nacht rijden (zeven busjes in de zomer), de hoeveelheid medewerkers (220 men-

sen met indrukwekkende verhalen), de lange geschiedenis van deze ambulance (sinds 1972) en dan nog de hospitaal- en asielfunctie voor allerlei verschillende dieren die deze Dierenambulance vervult. Wat ik merkte, is dat er onder de medewerkers een sterke gemeenschapszin heerst; allemaal werken ze vanuit liefde voor dieren aan hetzelfde doel: dieren helpen. 24 uur per dag, zeven dagen per week, 365 dagen per jaar worden dieren hier gered en verzorgd.

Dierversorger Karine, die ik voor dit boek interviewde, verwoordde het mooi: ze zei dat ze dieren zo sierlijk vindt en er intense liefde voor kan voelen. Dat herken ik. Als ik naar onze hamster Hammie kijk, naar zijn snoetje met snoezige kraaloogjes, als hij zich wast of zijn wangzakken volpropt met appel, voel ik de liefde stromen. Diezelfde liefde voel ik voor in het wild levende dieren: als ik een egel door onze tuin zie scharrelen of een harige hommelt luid zoemend van bloem naar bloem zie vliegen.

Alle dieren verdienen liefde en zorg als ze weer eens door menselijke uitvindingen in de problemen zijn gebracht. Ze verdienen het om door de liefdevolle handen van de dierenambulancemedewerkers te worden verzorgd.

Geen gewone ambulance

De chauffeurs van de Dierenambulance Den Haag vervoeren dieren in nood, meestal omdat ze ziek of gewond zijn. Ze halen het dier op en rijden ermee naar een dierenarts, een gespecialiseerde (wild)opvang, een dierenasiel of – als het is overleden of als vermist opgegeven – naar de eigenaar of laatste rustplaats.

De ambulance rijdt in eerste instantie voor in het wild levende dieren, zoals vogels, zwervkatten en klein en groot wild. De kosten neemt de Dierenambulance voor zijn rekening. De dierenambulance rijdt soms ook voor huisdieren, maar alleen in noodsituaties of als de eigenaar zelf echt geen vervoer kan regelen. In dat geval zijn de kosten voor rekening van de eigenaar. Soms moet van een aangetroffen overleden huisdier, bijvoorbeeld een aangereden kat, eerst een chip uitgelezen worden om de eigenaar te achterhalen. Ambulancechauffeur René Blok (1962) vertelt dat hij het een van de lastigste onderdelen van zijn werk vindt om te moeten beginnen over de ritprijs (een privérit kost 45 euro) vlak nadat hij een eigenaar heeft moeten vertellen dat zijn huisdier is overleden. ‘Mensen

zitten op zo'n moment hoog in hun emotie, en ik vind het lastig om dan te praten over pinnen.' Andere keren pikt de dierenambulance huisdieren op die bruut bij het vuil zijn gedumpt. Vissen met kom en al bijvoorbeeld, of knaagdieren in te kleine kooitjes.

Chauffeurs staan er alleen voor

De dierenambulance werkt anders dan een 'normale' (mens)ambulance. In Amsterdam rijden chauffeurs met z'n tweeën, maar bij de Dierenambulance Den Haag rijden ze alleen en doen ze alles zelf: behalve het rijden voeren ze ook alle handelingen zelf uit. Met uitzondering van medische handelingen; daarvoor zijn ze niet opgeleid. Ze zorgen er alleen voor dat een dier zo snel mogelijk bij een dierenarts terechtkomt. Medewerkers leren bij hun opleiding wel Eerste Hulp Bij Ongelukken toe te passen. Ze kunnen bijvoorbeeld een slagaderlijke bloeding afdragen, zuurstof toedienen en reanimeren.

In tegenstelling tot een 'mensen'-ambulance zitten er geen zwaailichten op het dak van de dierenambulance. Er is alleen een oranje lamp die gebruikt wordt als de dierenambulance op de snelweg stilgezet moet worden om een dier te vangen. Dit laatste gebeurt alleen onder begeleiding van Rijkswaterstaat. De dierenambulance heeft geen ontheffing om sneller te rijden dan toegestaan, dus de chauffeurs moeten zich gewoon aan de verkeersregels houden. Krijgt de chauffeur van de dierenambulance een bekeuring, dan moet hij die zelf betalen. De dierenambulance heeft overigens wel een ontheffing om door voetgangerszones te rijden of om bij het

uitvoeren van dienstverlening op een willekeurige plek te parkeren.

Sterk in je schoenen staan

Bij Dierenhospitaal & Dierenambulance Den Haag en omstreken werken 230 vrijwilligers en medewerkers, van wie 22 betaalde krachten. Een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) is verplicht voor medewerkers op de ambulance en op de meldkamer. Voor diervverzorgers is een VOG niet verplicht. Met iedereen die bij de Dierenambulance wil komen werken, wordt eerst een intakegesprek gevoerd. Medewerkers moeten bijvoorbeeld in goede conditie verkeren, want ze moeten geregeld achter een dier aan rennen. Ze moeten bovendien emotioneel sterk in hun schoenen staan, want het werk betekent zeker niet altijd dieren redden: minstens zo vaak is het dier dat moet worden opgehaald al overleden of overlijdt het tijdens de rit aan zijn verwondingen.

Niet bang zijn voor bloed is ook zo iets. Soms hebben dieren forse wonden. Ambulancechauffeur Eline de Jong (1988) vertelt over een winterkoninkje dat door een kat was gepakt. ‘Een winterkoninkje is een heel mooi vogeltje, een bruin bolletje. Het was ernstig verwond en kon niet worden gered. Toen de dierenarts hem een prikje gaf met een euthanasiemiddel erin, kwam dat er door alle wondjes en andere gaatjes weer uit. Dat ging me door merg en been.’

Je moet er ook tegen kunnen dat dieren je krabben en bijten, want dat doen ze nogal eens als je ze wilt vangen. Edwin de Pierre (1965), afdelingshoofd ambulancedienst, laat bij een

intakegesprek daarom vaak de krassen op zijn armen zien. ‘Er zitten een paar flinke afdrukken van beten bij. Mensen die daar niet tegen kunnen, haken vanzelf af.’

Beslagen ten ijs

Bij Dierenambulance Den Haag rijdt een kandidaat-ambulancechauffeur tien keer mee met een ervaren chauffeur. Zo kan de kandidaat ontdekken of het werk bij hem of haar past en ervaring opdoen. Alle nieuwe medewerkers volgen intern een basisopleiding die bestaat uit vijf lesavonden, gevolgd door een examen. Medewerkers leren over de organisatie, huisdieren, wilde dieren en dieren-EHBO. De basiscursus wordt twee keer per jaar aangeboden. Een nieuwe chauffeur rijdt af onder toezicht van een ervaren chauffeur. Die laatste let niet zozeer op het rijden zelf – het is geen verkeers-examen –, maar vooral op hoe de aspirant medewerker de dieren behandelt en de keuzes die hij daarbij maakt.

Naast de basisopleiding organiseert de Dierenambulance twee keer per jaar een verdiepingscursus over katten, die verplicht is voor diervverzorgers en optioneel is voor andere medewerkers. Ook wordt er twee keer per jaar een cursus over siervogels gegeven, waarin hun gedrag en de verzorging aan de orde komen. Daarnaast worden er geregeld verdiepingsavonden georganiseerd waarvoor externe specialisten worden ‘ingevologen’, zoals medewerkers van de vogelopvang, de egelopvang en een vleermuizenexpert. Er wordt ook les gegeven in het omgaan met agressieve honden en het vangen van slangen. Bij het laatste neemt een medewerker van de

reptielenopvang soms een slang mee, zodat medewerkers in een rustige setting kunnen oefenen. Tot slot komt er ook wel eens iemand van de dierenpolitie uitleggen hoe je een misdrijf kunt herkennen.

Bij de Dierenambulance Den Haag werkt een grote verscheidenheid aan mensen, een dwarsdoorsnede van de samenleving: van hogeropgeleiden zoals (voormalig) juristen, gynaecologen en verpleegkundigen tot herintreders op de arbeidsmarkt of mensen met een taakstraf. De diervverzorgers hebben vaak een achtergrond in de verzorging.

Elk seizoen zijn eigen uitdagingen

's Zomers rijden er in de stad en de omringende gebieden maar liefst zeven dierenambulances van Dierenambulance Den Haag rond, die non-stop meldingen afwerken. Het is in de zomer meestal zo druk, dat medewerkers in de meldkamer keuzes moeten maken waar ze wel of niet een chauffeur op afsturen. De chauffeurs hebben soms nauwelijks tijd om fatsoenlijk pauze te houden. Ambulancechauffeur René vertelt dat hij de eerste keer dat hij op de ambulance reed een salade mee had. Dat was meteen de laatste keer: nu neemt hij krentenbollen mee, want die kan hij vanachter het stuur wél snel wegwerken. 's Nachts neemt een medewerker van de meldkamer de telefoon op en één chauffeur heeft nachtdienst. In de winter is het een stuk rustiger: dan zijn er geen jonge vogels die uitvliegen, geen krolse katten die over straat rennen en vooral veel minder mensen die dieren in nood zién. Op regenachtige dagen zijn er om die reden ook veel minder

meldingen. Ook dan zijn er dieren in nood, maar ze worden simpelweg meestal niet opgemerkt.

Elk seizoen brengt zijn eigen trends met zich mee, ook als het gaat om dieren redden. In het voorjaar zijn het vooral de jonge vogels die hulp nodig hebben, bijvoorbeeld doordat ze uit het nest zijn gevallen. Piepjonge vogels worden teruggezet in het nest, mits de ambulancechauffeur dat kan vinden. Anders wordt de vogel naar de vogelopvang gebracht.

Ook krijgt de Dierenambulance in het voorjaar veel meldingen van kittens. Als een poes gaat bevallen, zoekt ze een beschutte plek, en dan bevalt ze bijvoorbeeld in een schuur. Dat is niet altijd de schuur van de eigenaar van de poes. De Dierenambulance wordt ook vaak gebeld omdat mensen ergens ‘verdwaalde’ kittens hebben aangetroffen, zonder moeder.

Begin juni is het de tijd van de jonge zilvermeeuwen die van daken vallen of springen. Steeds meer meeuwen kiezen voor de stad als broedplaats, onder andere vanwege de vossen in de duinen. Meeuwen broeden vaak op platte daken van huizen. ‘s Zomers worden sommige daken zo heet, dat de jonge meeuwen hun zwemvliezen verbranden en uit pure nood van het dak springen. Andere keren worden ze door een windvlaag van het dak afgeblazen. Eline: ‘Vanuit het nest heeft zo’n jonge meeuw constant, dag en nacht, contact met zijn ouders. Door dat geschreeuw denken veel mensen dat het dier – een schattig grijs bolletje – om hulp roept en dan bellen ze de Dierenambulance. De ouders vliegen af en toe met voedsel naar het jong toe.’ Ambulancechauffeurs zetten – indien mogelijk – het jong terug op het dak.

In de herfst volgt de periode van de egeltjes. De Dieren-

ambulance wordt bijvoorbeeld gebeld over jonge egels die laat in de herfst nog rondlopen, terwijl ze dan al in winterslaap horen te zijn. Vaak zijn de dieren op zoek naar voedsel omdat ze nog niet genoeg vetreserves hebben opgebouwd. Zonder opvang redt een egel met ondergewicht het in het wild niet: dan wordt hij niet wakker uit zijn winterslaap.

Bij Dierenambulance Den Haag komen in de late herfst en winter ook veel meldingen binnen van houtsnippen die tegen ramen zijn gevlogen. Dit gebeurt in Den Haag nog vaker dan elders, omdat de houtsnippen de kustlijn volgen op hun trek.

Historie & financiering

Dierenambulance Den Haag bestaat al sinds 1972. In de loop der jaren professionaliseerde de organisatie. In de beginjaren deden alle medewerkers alle voorkomende klussen: de telefoon opnemen, in de ambulance rijden en de dieren redden, verzorgen en uitzetten. Er was geen aparte telefooncentrale en er waren geen speciale dierverzorgers. Tegenwoordig heeft elke medewerker een afgebakende taak en hebben zij aparte ruimtes in het gebouw.

Dierenambulance Den Haag kan bestaan door giften van mensen en nalatenschappen. Met 22 medewerkers in loondienst (die overigens het minimumloon verdienen) en duizenden dieren die jaarlijks vervoerd en verzorgd worden, mag dat bijzonder heten. Voor speciale projecten worden soms vermogensfondsen aangeschreven. Op die manier zijn bijvoorbeeld de hanenrennen op het terrein gefinancierd. Hierin kunnen binnengebrachte hanen ieder apart worden

geplaatst, anders kan het uitlopen op gevechten. Ook het betegelen van de hondenkennel is gefinancierd door vermogensfondsen. De Dierenambulance krijgt een klein beetje inkomsten door de adoptie van dieren en het voorrijden van de ambulance voor huisdiereigenaren. Daarnaast geeft de gemeente een kleine vergoeding voor het ruimen van kadavers van de straat, dode vogels bijvoorbeeld. Dit komt de volksgezondheid ten goede, omdat het voorkomt dat de dode dieren ongedierte aantrekken. Ook krijgt Dierenambulance een vergoeding voor het vangen, castreren en steriliseren van zwervkatten in de stad.

Soms wordt campagne gevoerd voor een bepaald doel, zoals de aanschaf van elektrische ambulancebusjes. Dit was in 2024 het geval omdat dieselauto's vanaf 2028 bepaalde milieuzones in het centrum van Den Haag niet meer in mogen. Nog hetzelfde jaar werd het streefbedrag voor vijf elektrische ambulances binnengehaald. Nu is het alleen nog wachten op busjes op de markt die geschikt worden bevonden om als ambulance te dienen.

Morele dilemma's

Dieren redden brengt soms tegenstrijdige emoties of morele dilemma's met zich mee. Zo verbaast afdelingshoofd personeelszaken Huib den Heijer (1962) zich erover dat sommige medewerkers nog steeds vlees kunnen eten. 'Overdag red je een kip, en 's avonds ligt er een op je bord.' Zelf is Huib vanuit dierenliefde veganist. Diervorzorger Ria Nolles (1963) heeft een ander voorbeeld. Als het heel druk is in het hoogseizoen

springt ze soms bij door de ‘pendelambulance’ te rijden: dieren die van de ene plek, vaak de basis van de Dierenambulance, naar een andere plek vervoerd moeten worden. In die hoedanigheid bracht Ria een keer een woelmuis naar de wildopvang in Zoetermeer. ‘Nadat ik hem had afgezet, reed ik door naar vogelopvang De Wulp waar ik een hele lading vogels afzette. Ze zeiden: “We hebben hier een kiekendief. Vind je het leuk om te zien hoe we die voeren?” Dat vond ik leuk. Tja, en wat krijgt zo’n roofvogel dan te eten...? Een muis!’ En de fret die een paar jaar geleden in de opvang van de Dierenambulance zat, werd gevoerd met dode eendagskuikens. Een moreel dilemma voor de medewerkers.

De achternamen van Arnoud, Nancy, René en Suzanne
zijn om privacyredenen gefingeerd.

ISBN 978 90 263 7408 1

ISBN 978 90 263 7409 8 (e-book)

© 2026 Kirsten Dorrestijn

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan

Omslagontwerp Margo Togni

Omslagillustratie © Agnes Ludwig. Met dank aan Hedi de Vree en Floyd

Foto auteur © Ester Gebuis

Ambo|Anthos uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen